

Algemene beschouwingen

Begroting 2022 Gemeente Voerendaal

We zitten wederom digitaal te vergaderen, jammer..... Dit is verre van ideaal. Het komt de gewenste inhoudelijke discussie dan ook niet ten goede. Op landelijk en provinciaal niveau wordt wel fysiek vergaderd, met de benodigde aanpassingen. Dit was volgens Voerendaal Actief ook goed mogelijk geweest bij ons, maar helaas.

Daarnaast hebben wij vorig jaar ons betoog in de begrotingsvergadering afgesloten met het voorstel om als raad een goed voorbeeld te geven door beter naar elkaars argumenten te luisteren. Daar is dit jaar zelfs een schrijven van de heer Van Dinther en een gezamenlijke bijeenkomst bijgekomen. Maar de gewenste verandering zien we helaas nog niet. Daarom wederom dit verzoek om naar de inhoud van elkaar te luisteren en niet midden in een inhoudelijke discussie reeds stemverklaringen uit te spreken aangezien dit duidelijk maakt dat men niet open staat voor de argumenten van een ander.

Kijkend naar de toekomst en met name naar komend jaar “2022”, dan zien we dat de begroting die hier ter besluitvorming voor ons ligt erg belangrijk is. Maar misschien wel nog belangrijker de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022. De nieuwe raad zal immers geconfronteerd worden met de door de nu zittende raad vastgestelde begroting en meerjarenraming voor 2023-2025.

Hoe gaan ze straks om met de uitvoering van vastgestelde zaken zoals bijvoorbeeld:

- De fietsverbinding Parkstad-Heuvelland
- De Open Club Klimmen
- De ontwikkelingen in en om de scholen in Ubachsberg en Ransdaal
- De zonneweides in het Ransdaler veld en in de Kunderberg
- Het saneren van het perceel op de Bergseweg en eventuele ontwikkelingen aldaar
- En de per 1 juli 2022 nieuwe omgevingswet.

De toekomst zal het leren, maar vandaag zullen we hier gezamenlijk reeds een belangrijke beslissing in moeten nemen. Geen gemakkelijke keus wanneer je ziet dat we daarnaast ook nog verkeren in het ongewisse wat betreft de toekomstige ontwikkelingen van de covid-19-pandemie en de gevolgen hiervan op bijvoorbeeld het gemeentefonds.

Daarom zal volgens Voerendaal Actief de nieuwe raad dan ook heel behoedzaam en kritisch te werk moeten gaan. En vooral moeten kijken en luisteren naar de burgers en ondernemers van onze gemeente zodat er goed gepland en geprioriteerd kan worden.

Tot zo ver onze algemene blik.

Wanneer we vervolgens kijken naar de begroting in een oogopslag, zien we een begroting van z'n 28,5 miljoen euro en een positief saldo van €50.000,- na onttrekkingen uit de reserves. Er is dus niet echt veel ruimte meer voor het nieuwe college. Zonder deze onttrekkingen uit de reserves is er zelfs een negatief resultaat van €278.000,-. En wanneer we terugkijken zien we dat sinds de verkiezingen in 2018 deze wethouder financiën en dit college zelfs ieder jaar gebruik dienden te maken van de reserves om tot een positief begrotingsresultaat te komen. Met uitzondering van 2021 want die begroting was zelfs na onttrekkingen uit de reserves nog steeds negatief. Helaas is het beeld voor komende jaren tot en met 2025 niet anders. Wij als Voerendaal Actief waarschuwen hier al jaren voor aangezien we graag meer ruimte voor beleidskeuzes zouden willen zien om als raad sturing te geven.

Dan richten we ons graag op enkele programma's:

Ten eerste het programma **Sociaal domein**, Beekdaelen zal per 1-1-2022 volledig aangesloten zijn bij Kompas. Hopelijk heeft dit gunstige gevolgen voor onze gemeente.

Misschien kan de wethouder zijn verwachtingen met ons delen.

Tevens zien we de implementatie van het herzien armoedebelid. Welke verwachtingen heeft de wethouder hieromtrent, we zijn erg benieuwd naar deze ontwikkeling.

Bij het programma **Sport, cultuur en recreatie** zien we dat er in 2022 niet specifiek wordt ingezet op het wegwerken van achterstallig groenonderhoud. Terwijl wij in de beantwoording van onze schriftelijke vragen wel konden lezen dat het op dit moment niet lukt om overal het gewenste kwaliteitsniveau te behalen. Het is zelfs zo erg dat er werd aangegeven, en ik citeer: "dat de achterstanden zich manifesteren over de hele linie van het groenonderhoud en over de hele gemeente". Aangezien we in deze gemeente niet alleen met burgers, maar ook met veel agrarische bedrijven te maken hebben is deze ongewenste situatie toch wel meer dan alleen maar hinderlijk. Waarom is er geen plan van aanpak voor 2022 en verder om deze achterstanden over de gehele line weg te werken?

Vervolgens het programma **Volksgezondheid en milieu**.

Hier zien we een continuering van de metingen luchtkwaliteit door de RUD en dat dit onderzoek afgerond zal worden. Hoe staat het onderzoek er op dit moment voor, kan de wethouder ons reeds een terugkoppeling geven van de voortgang?

En heeft de verhoging van de geluidswal aan de Valkenburgerweg reeds plaatsgevonden? Deze ontwikkeling stond in de begroting van 2021 benoemd bij nieuwe investeringen maar dit vinden we niet meer terug in deze begroting. Wanneer is de raad hierover geïnformeerd?

Bij het programma **Volkshuisvestiging, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing** zien we de 5 belangrijkste locaties voor woningbouwplannen. Dit is toch wel erg magertjes. We hebben het al jaren over een schrijnend tekort aan betaalbare en geschikte woningen bij ons in Voerendaal en dan is dit het volledige toekomstbeeld? Dat kan toch niet waar zijn. Zou de wethouder ons een beeld kunnen schetsen van zijn visie voor 2022 en de komende jaren? En welke projecten, die hier nog niet staan vermeld, kunnen we nog meer verwachten?

Verder viel ons op dat de salarissen en kapitaallasten in 2022 lager zijn dan in 2021, maar daartegenover staat voor ingeleend personeel een uitgave van bijna 1 miljoen. Dat is een half miljoen meer dan een jaar eerder, hier zijn wij absoluut geen voorstander van. Een ontwikkeling die volgens Voerendaal Actief dan ook goed gemonitord dient te worden.

Gelukkig is de inkomstenoverdracht van het Rijk in 2022 ook meer dan 1 miljoen hoger dan een jaar eerder. Misschien is hierdoor eindelijk de ruimte gevonden om het meermaals aangedragen voorstel van Voerendaal Actief te honoreren. Namelijk het afschaffen van de hondenbelasting. Dit zien wij dan toch wel als een positieve ontwikkeling.

De rijksoverheid geeft daarnaast het goede voorbeeld door de hogere energierekening voor gezinnen te compenseren met gemiddeld 400 euro. Aangezien dit college aangeeft, dat ze als leidraad heeft om te investeren in een sociaal en duurzaam Voerendaal zijn we als Voerendaal Actief van mening om het goede voorbeeld van de rijksoverheid te volgen door de Onroerendezaakbelasting woningen dan ook niet structureel met 2% te verhogen. En nee, we zullen hier niet met een voorstel komen voor financiële dekking aangezien dit niet onze taak is. Als gemeenteraad hebben we de primaire taak om beleid te maken, niet de financiële dekking te zoeken, dus de vraag hoe we denken dit te betalen dient niet aan ons, maar eventueel aan de wethouder financiën gesteld te worden, mocht iemand deze vraag willen stellen.

Dan de nieuwe investeringsprojecten:

Hier staan toch wel een aantal indrukwekkende zaken: vervanging trekker (2-maal), vervanging heggenschaar en vervanging koffiemachines. De ambitie straalt ervan af. Maar er staat o.a. ook "Ontwikkeling school Ransdaal" met jaar van ontwikkeling 2022 en als investeringskrediet een Pro Memorie post.

Een gemiste kans als je het ons vraagt!

Op de laatste informatieavond, alweer enkele weken geleden, kregen we immers een duidelijk plan en budget gepresenteerd door de werkgroep "Ontwikkeling School Ransdaal". Waarbij de werkgroep aangaf dat ze al bezig waren met alternatieve scenario's om de kosten te drukken.

Maar waarom 'kosten drukken'?

We nemen aan dat het uitwerken van alternatieve scenario's om kosten te drukken gebeurt op advies van de betrokken wethouders en is afgegeven namens het voltallige college. En dit college dus ook al eerder op de hoogte was van de te verwachten kosten voor deze plannen. Dan is het toch vreemd dat hier nog steeds een P.M. post is opgenomen. Nog vreemder is dat er voor de school in Ransdaal reeds in de begroting van 2021 een investeringskrediet van €500.000 stond. Blijkbaar zonder dat er destijds ook maar een plan was. En nu met plan komt daar bovenop een Pro Memorie post.

Het had dit college gesierd wanneer ze de burgers die deze werkgroep vormen en die kosteloos zeer veel tijd en energie in dit project steken, en daarmee dus ook de gemeente veel kosten besparen, tegemoet waren gekomen door in deze begroting een duidelijk investeringskrediet mee te nemen. Daar staat Voerendaal Actief voor.

Daarnaast zou dit ook de waardering uitspreken naar de betrokken burgers, een waardering die hier zeer op zijn plaats zou zijn.

Het lijkt wel alsof het presenteren van een zo positief mogelijke begroting blijkbaar meer prioriteit heeft dan het stimuleren van echt goede projecten voor onze burgers. Want wanneer hier een concreet bedrag als investeringskrediet was opgenomen, dan had dat natuurlijk de uitkomst van de hele begroting beïnvloed, dat begrijpen wij maar al te goed. Het begrotingsresultaat is immers voor reserveringen reeds €278.000,- negatief en was dan nog verder afgezaakt in de rode cijfers.

Maar we willen het hier als VA niet bij laten en zouden graag van dit moment gebruik maken om alle raadsfracties uit te nodigen voor een bijeenkomst met als thema:

“Inventarisatie van mogelijkheden en onmogelijkheden voor eventueel herbestemmen van middelen!”

We zouden dan ook de griffie willen vragen om dit punt mee te nemen voor de agenda van het volgende presidium, zodat er een datum gekozen kan worden en de betrokken ambtenaren voldoende tijd krijgen om de benodigde informatie te verzamelen. Er zijn immers tal van lopende projecten waar budget voor gereserveerd is en waar in 2019, '20 en '21 veel minder uitgaven zijn gerealiseerd. Het lijkt ons zeer verstandig om projecten en middelen opnieuw tegen het licht te houden. Bij besturen hoort immers ook bijsturen wanneer zaken veranderen. En met het Covid-19 spook dat al jaren rondwaart en ook niet meer snel zal verdwijnen zijn wij als Voerendaal Actief van mening dat we op basis van de huidige inzichten zaken eventueel anders moeten prioriteren. We hopen en verwachten dat dit voorstel door de voltallige raad zal worden gesteund.

Dan de **Financiering** voor komende jaren:

We hebben voor 2022 een begroting van 28,5 miljoen euro en leningen voor 25,7 miljoen. In de komende jaren '22, '23 en '24 wordt jaarlijks voor nog eens 10 miljoen euro vaste schuld aangetrokken. Dus in totaal 30 miljoen euro.

De netto schuldquote, oftewel de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen is in 2022 reeds 121% en stijgt hierdoor in 2025 naar maar liefst 131%.

Hier schrikken wij toch weer van, deze gemeente krijgt dus nog veel meer schulden die ze eigenlijk niet kan betalen. Ook over deze ontwikkeling willen wij als Voerendaal Actief wederom stellig onze bezorgdheid uitspreken.

Vervolgens de belastingdruk voor onze burgers: het landelijk gemiddelde aan woonlasten per huishouden is €813,-. Voerendaal komt uit op €983,-.

Voerendaal steekt dus huizenhoog uit boven het landelijk gemiddelde. Maar ook in onze eigen regio zijn we de gemeente met gemiddeld verreweg de hoogste belastingdruk per huishouden. Voerendaal Actief ageert al jaren tegen deze ontwikkeling, maar helaas. Voor komende jaren zien we nog steeds een structurele verhoging van de lokale lastendruk voor onze burgers.

Als belangrijk onderdeel van deze alsmear stijgende belastingdruk kijken we naar de onroerendezaakbelasting.

Dit college is voornemens om wederom deze belasting te verhogen, jaarlijks structureel met 2% voor woningeigenaren. Hierdoor neemt de onbenutte belastingcapaciteit van de gemeente juist sterk af. In 2025 is er zelfs nog maar €14.000,- ruimte. Als gemeente zitten we dan nog maar net boven het **Artikel 12 tarief** en komt deze grens wel akelig dichtbij. Een **Artikel 12** gemeente komt onder financieel toezicht te staan van de provincie en dit is toch wel het laatste wat we als gemeente moeten willen. Wij hopen dan ook van harte dat dit scenario zich niet zal voltrekken.

Daarom willen we afsluiten met de woorden:

‘Beter ten halve gekeerd, dan ten hele gedwaald!’